

1. Nedarim 32b

וְגַלְיָהּ וְרֵאשׁ הַגּוֹיִיָּה וּפְהָ אָמַר רַבִּי זְכַרְיָהּ
מִשּׁוֹם רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בִּיקֵשׁ הַקְּב"ה לְהוֹצִיא
כְּהוֹנֵה מִשֵּׁם שְׁנֵאמַר ^א וְהוּא כְּהֵן לֹאֵל עֲלִיּוֹן
כִּיּוֹן שְׁהַקְדִּים בְּרַכַּת אַבְרָהָם לְבְרַכַּת הַמָּקוֹם
הוֹצִיאָהּ מֵאַבְרָהָם שְׁנֵאמַר ^ב וַיְבַרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר
בְּרוּךְ אַבְרָם לֹאֵל עֲלִיּוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ
וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיּוֹן אָמַר לוֹ אַבְרָהָם וְכִי מְקַדְמִינִן בְּרַכַּת עַבְדְּךָ לְבְרַכַּת קוֹנֵה מִדְּ
נִתְּנָה לְאַבְרָהָם שְׁנֵאמַר ^ג נֵאֻם ה' לֹאֵל אֲדֹנָי שֶׁב לִימִינֵי עַד אִשִּׁית אוֹיְבֶיךָ הַדּוֹם
לְדוֹגְלֶיךָ וּבִתְרִיָּה כְּתִיב ^ד נִשְׁבַּע ה' וְלֹא יִנְחַם אֶתְּךָ כְּהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי
מַלְכֵי צַדִּיק עַל דִּיבּוּרוֹ שֶׁל מַלְכֵי צַדִּיק וְהֵינִי דְכַתִּיב וְהוּא כְּהֵן לֹאֵל עֲלִיּוֹן
הוּא כְּהֵן וְאִין זָרְעוֹ כְּהֵן:

2. Pri Megadim (o.c. 174)
R' Yosef b. Meir Teomim
(1727-1792) - Lemberg

כְּשֵׁשׁוֹתָהּ כּוֹס מִזְרָךְ תַּחְלָה וַיִּטְעוּס מַעַט וְאַח"כּ יֹאמַר לְחַיִּים
וְכַדוּמָה לְכַזּוֹד שְׁמַיִם עַדִּיק, וַי"א שִׁי"ל תַּחְלָה לְחַיִּים לְכַזּוֹד הַצְּרִיּוֹת
גְּדוֹל הוּא יַע"ש, וּמִתְעַטֵּשׁ וּמִצְרִירֵי אֲוִמְרִים לוֹ אֲסוּמָא י"ל תַּחְלָה צְרוּכִים
תְּהִיּוּ וְאַח"כּ (לִישׁוּעַתְךָ) [לִישׁוּעַתְךָ] קוֹיָתִי, חֲדָל דְּהַמְנַקֵּשׁ עַל חֲצִירוֹ
דְּנַעֲנָה תַּחְלָה וְעוֹד דְּהַס הַתְּחִילוֹ תַּחְלָה וְהוּא טְפִי כַזּוֹד הַצְּרִיּוֹת יַע"ש
אֲצִיר הַחֲכִימָה

3. Shayarei Knesses Ha'Gedola
R' Chaim Benveniste
(1603-1673) - Turkey

נ רֵאִיתִי לְרַב מְהַר"ר אֲשֶׁטְרוּק בֶּן שְׁאֲנַג"ו ז"ל, שֶׁהִיָּה נוֹהֵג לְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְשׁוֹתָהּ מַעַט, וְאַחַר כֵּךְ הִיָּה
אוֹמֵר לְמַסּוּבִין בְּשִׂמְחַתְכֶם, וְגוֹמֵר לְשִׁתּוֹת. וְשִׁאלְתִּי לוֹ הַטַּעַם, וְאָמַר שֶׁאִין מִן הַנְּאוֹת לְהַקְדִּים כַּזּוֹד
בְּשֶׁר וְדָם לְכַבּוֹד שְׁמַיִם. וְלִי נִרְאָה שֶׁאִין בְּכֵךְ כְּלוּם, וְאֲדַרְבֵּה רֵאוּי לְהַקְדִּים לוֹמֵר לְמַסּוּבִין בְּשִׂמְחַתְכֶם
וְאַחַר כֵּךְ לְבָרֵךְ וּלְשִׁתּוֹת, מִשּׁוֹם דְּגְדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת שְׁדוּחָה לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבַתּוֹרָה. וְכ"כ רִש"ל,
דְּהַמְתַּעַטֵּשׁ שְׁאוֹמְרִים לוֹ חַיִּים טוֹבִים יִשִּׁיב תַּחְלָה לְבְרִיּוֹת יוֹסִיפוּ לָכֶם, וְאַחַר כֵּךְ יֹאמַר לִישׁוּעַתְךָ קוֹיָתִי
ה', וּמ"מ כְּשִׁאֲנִי זֹכֵר מִנְהַגֵּי כְּמֵהַר"ר אֲשֶׁטְרוּק ז"ל.

4. Shevet HaLevi 3:94

R' Shmuel Wosner

1913-2015

ב.

בענין אמירת לחיים שכתב הפמ"ג אר"ח סו"ס
קט"ד שיטעום תחלה ואח"כ יאמר לחיים,
שהוא לכאורה נגד המבואר במ"ת וצ"י ס"י קס"ז
צ"ס השבולי לקט דאומרים לפני השחיה, וכ"י
השואל חילק לנכון דמנהגינו דהשחיה אומר לחיים
ולא הטונים וצ"ה מסתבר טעם הפמ"ג דיקדים
כבוד שמים לפני כבוד צו"ד והוא נאמר לשמחה
בעלמא, משא"כ מנהג הקדוים שהיו אומרים לו שיהי
השחיה לחיים ולא למוח ע"ד תנו שבר לאוצד ויין
למרי נפש, וכמדומה שאחצ"י הספרדים עדיין נוהגים
כמקדם, ועל מנהגינו יש לתמוך כיון שבמדרש
וצבשולי לקט ושאר ראשונים מבואר דאומרים לפני
השחיה אחר שהוא אומר להם סברי, וכ"ה פשטות
הגמרא שבת ס"ז ע"ב, ואולי מנהג שלנו הוא כעין
חוספת על מנהג חז"ל שכלל צ"י הכוונות ר"ל הן
שיהי' שחית כוס זה לחיים ולא למוח והן להבטח
שמחה מלד השחיה א"כ יש לפלפל במש"כ כ"י הרב
השואל, ומ"מ יש ליתן חוספת טעם על מש"כ פמ"ג
שיטעום תחלה, דיין מה שגורם קלקל כדאיתא ביומא
ע"י ע"ב ביינו יין אחרי הטעימה דטעימה בעלמא
ודאי לצרכה משא"כ המשך השחיה שהוא המשכר הוא
הגורם שמוס, והוא הניתן לאוצד ומרי נפש, אבל
הטעימה צלצד רק לצרכה ולא לריכה לצרכה נוספת,
ואין להאריך בזה.

5. Kaf Ha'Chaim
 R' Yaakov Chaim Sofer
 (1870-1939)
 Baghdad, Yerushalayim

הן) **כתב** שכנס"ג זכגס"ט אות צ' ראיתי למסר"א
 ן' שאנגו ז"ל שהיה נוסג לזרך על סיון
 ושוחס מעט ואח"כ היה אומר למסובין בשמחחכס וגומר
 לשהות ושאלתי לו הטעם ואמר שאין מן הנאות להקדים
 כבוד צ"ו לכבוד שמים ולי נראה שאין כרך כלום ואדרבא
 ראוי להקדים לומר למסובין בשמחחכס ואח"כ לזרך
 ולשהות משום דגדול כבוד הצריות שדוחס ל"ח שצתורס
 וכן כחצ רש"ל דהמתעטש שאומרים לו חיים טובים ישיב
 תחלה לצריות יוסיפו לכם חיים ואח"כ יאמר לישועתך
 קויתי וכו' ומ"מ כשאני זוכר מנגגי כמסר"א ז"ל עכ"ל
 והביאו א"ר שם וכחצ דאין ראה מדברי רש"ל דהס
 כדקאמר טעמא משים דכל המבקש רחמים על חברו והוא
 לריך לאותו דבר הוא נענה תחלה ועוד י"ל דשם משיב
 לצריות דהוי כבוד הצריות טפי שהוא מתחיל לומר לו
 יעו"ש נזלא דדעת הא"ר כדעת מסר"א ז"ל וכמו שנוסג
 שכנס"ג ז"ל שמברך ושוחס ואח"כ אומר בשמחחכס וכן
 יש לנוסג משום דכבוד שמים עדיף. ומיהו מ"ש שהמתעטש
 אומר לישועתך קויתי וכו' יש חסידים ואנשי מעשה
 שגמנעים מלאומרן משום דחיישי כיון שהוא ערוך צעיוטם
 לא יכוון יפה בצמירה השם ויקבל עונש ע"ז כמ"ש בדברינו
 לעיל סימן סי' יע"ש :

6. Sotah 27b

כשם ^אשהמים בודקין אותה כך המים
 בודקין אותו שנאמר ^ב ובאו ^א ובאו
 כשם ^ב שאסורה לבעל כך אסורה לבעל
 שנאמר ^ג נטמאה ונטמאה דברי ר' עקיבא א"ר
 יהושע כך היה דורש זכריה בן הקצב רבי
 אומר שני פעמים האמורים בפרשה ^ד נטמאה
^ה ונטמאה אחד לבעל ואחד לבעל: ^ו בו ביום

7. Beracha L'Chaim (page 30)
in the name of R' Sholom Rokeach,
Sar Sholom of Belz
(1781-1855)

מ) **בם** מרגניתא דר"מ (עמוד ל"ד) מרגלא בפומי דר"מ
כאשר יתוועדו יחד חסידים ואנשי מעשה ושותין משקה
ואומרים זה לזה לחיים. זה טוב ומועיל לפרנסה. דען ווען די יודען
צוגייען זיך בלייבט פון לחיים איבער לחם. היינו פרנסה טובה
לאות ו' העירני הרב הגאון המפורסם מו"ה דוד שפערבער
שליט"א מפה עיה"ק ת"ו, ששמע מאדמו"ר הרה"ק
רי"מ מספינקא שאמר בשם הרה"ק השר שלום מבעלז זצ"ל,
שביאר מאמר זה דמס' סוטה (כ"ז): כשם שהמים בודקין אותה
כך המים בודקין אותו (הבועל), נמצא דהיא שותה המים כאן
והבועל דר במרחקים וע"י המים שהיא שותה פה מפסידה אותו
למרחקים. ומדה טובה מרובה שע"י שתיית המשקה ואמירת
לחיים יוכל לפעול רפואה לחולה בריחוק מקום. ודפח"ח.

8. R' Shlomo Binyamin Ashlag

היה אומר הרב שלמה בנימין אשלג בנו של בעל הסולם, שזהו תיקון לחטא אדם הראשון.
שהרי אמר הלל במסכת שבת דף לא ע"א: "דעלך סני לחברך לא תעביד - זו היא כל התורה כולה, ואיך - פירושה
הוא". וקשה, הניחא מצוות בין אדם לחברו, אך כיצד כלולות בזה מצוות בין אדם למקום? אותה קושיה בדיוק קשה על
דברי הספרא קדושים פרשה ב, ד; והירושלמי מסכת נדרים פרק ט ה"ד: "ואהבת לרעך כמוך, רבי עקיבא אומר זה
כלל גדול בתורה".
אלא שכל העבירות תלויות בכך שהאדם שם לנגד עיניו את הנאת עצמו, ובזה יסוד חטא אדם הראשון. וכל המצוות
תלויות בכך שהוא רואה את הזולת, בין בשר ודם ובין שוכן מרום, ובזה התיקון.

9. Bach
R' Yoel Sirkes
1561-1640

לכולם ועיין במה שכתבתי סימן קע"ה ס"ג: **כתוב** צמח הגהות מהרש"ל וזה לשונו מנאחתי מפני מה אומרים סברי מרנן על היין לפי שבשעה שהיו דנין דיני נפשות היו משקיין אותן יין ע"ד (משלי לא ו) תנו שכר לאובד ויין למרי נפש וכן היו משקיין האצילים יין כדאמרינן (סנהדרין ע). לא נברא יין אלא לנחם צו אצילים לכך אמרינן סברי מרנן שיהא לחיים ולכך הם חייבים לענות לחיים ולא למות עכ"ל וכך השיב רבינו יוסף הגדול ואם תאמר בקידוש והבדלה למה אומרים סברי מרנן וגם בצרכת המזון הרי צית הבליעה פנוי זהו שלא לחלק בצרכת היין זה הכלל אין מרשין על היין ואין מסבירין על הפת מאי טעמא לחם שהוא רשות שאם רצה שלא לאכול לחם ובשר הרשות צידו לפיכך נוטל רשות כדי שיסכימו כולן אצל קידוש והבדלה וצרכת המזון שהיא טעונה לשם מצוה אין צריך ליטול רשות אלא יאמר סברי מרנן כלומר תנו דעתכם על הצרכת ללא צד ידי חובתכם והן עונין לחיים וכן יין שצמח הסעודה אין צריך ליטול רשות דכיון שישנו כולן לאכול ודאי אי אפשר בלא שתייה לפיכך יש לומר סברי מרנן או סברי מורי אצל אין לומר סברי מוריני שאין זה תיבה עד כאן לשונו ומהר"מ מ"ץ כתב הטעם מה שאומרים סברי מרנן על היין ולא על הלחם ולא על השכר משום שהיין הציא קללה לעולם בימי נח שנשתכר ונתארר בנו כנען על כן אומרים סברי כלומר תבינו שבדעתתי לשמות וצדעתכם אני אשתה שלא יזיק על כן רגילין להשיב אחריו לחיים עכ"ל ח"א. וז"ל הגהות שלחן ערוך (ס"ח) וכן כל מקום שמצרכין על היין משום צרכת היין שצמח הסעודה אין אומרים ברשות אלא סברי עכ"ל וזהו כדברי רבינו יוסף שאמר דבקידוש והבדלה וצרכת

המזון אף על גב דצית הבליעה פנוי אומרים סברי שלא לחלק בצרכת היין מדברי כולם נשמע דכל מקום שמצרכים על היין אומרים סברי מרנן ואפילו אינו צמח הסעודה ולפי זה אף כשמצרכין צרכת אירוסין וצרכת נישואין צחופה לפני צית הכנסת אומרים גם כן סברי מרנן וכן ראיתי ממורי הרב הגדול מהר"ר הירש שור ז"ל ושכך קיבל מהגדולים וכך אנכי נוהג: